

היה אמור לקנות בערב פסח את החמץ משלושה בתי דין, ולא סיפק ביד בתי הדין למכור, עד שעבר זמן מכירת חמץ למקדימים. ומכיון שקרה לעולמים, מצא הרב נאה לנכון להתריע.

הוספות בשטר מכירת חמץ

כאשר עושין עירוב חצרות בפסח, מזהיר הרב נאה כי אם יש שכנים שנזהרים מלאכול מצת מכונה, הרי שאסור לאחד השכנים, לעשות עירוב חצירות עם מצת מכונה.

עוד כותב, כי יש המפקפקים בשימוש בחמץ מיד במוצאי שביעי של פסח, ולמרות שהדבר מותר, בכדי למנוע את הפקפוקים הנהיג לכתוב בשטר המכירה:

"וגם נתן רשות להשתמש עם כל החמץ הנ"ל תיכף אחר שביעי של פסח, וישלמו לו עבור החמץ, המשומש במחיר השווה על פי השומא הנזכרת".

עוד הוסיף בשטרות מכירת חמץ, את המשפט הבא:

"אם אחד מהמרשים למכור החמץ, לא ירצה ליתן החמץ שלו, לא יבטל המכר בשביל זה, והמכר קיים גם לזה שלא יתן חמצו".

וזאת בכדי למנוע מקרה שאחד ממוכרי החמץ לרב יבטל את מכירתו, שלא תיווצר בעיה לכל מוכרי החמץ דרך אותו רב.

את התיקונים הראה לגאון הרב בענגיס ראב"ד העדה החרדית, והדבר מצא חן בעיניו, והיה חותם בעצמו על שטר מכירת חמץ עם התיקונים הללו. הרב נאה כותב, כי מפרט כל זאת בכדי שכל רב המסדר מכירת חמץ יכניס התיקונים לשטר המכירה שלו, להסיר כל פקפוק, כי לכל רב יכול לקרות שבין מוכרי החמץ יהיה אחד שחותם, אבל באמת הוא לא מתכוון למכירה אמיתית, ואם הגוי ירצה לשלם לו ולקחת ממנו את החמץ, הלה יסרב, לכן כדאי להוסיף כנזכר לעיל.

חיקוי לבר מצוה

כשנה לאחר מכן, בערב שבת קודש פרשת עקב תשי"ב, התריע במאמרו אודות חגיגת בת מצוה. במאמר חריף, תחת הכותרת "חיקוי לבר מצוה" כתב:

"מנהג חדש התחיל להתפשט מקרוב בארץ הקודש, לעשות בת מצוה לילדה בת י"ב שנה, כמו שעושין בר מצוה לילד, מזמינים כל המכירים

גברים וגברות ועושיין חגיגה גדולה ומסיבה בבית ההורים, הבת מצוה יושבת בראש, וכו' וכו', החיקוי הזה לבר מצוה יש בו ריח של שיווי זכויות לנשים, וגם בעצם הוא מנהג לא יפה, ואילו היה דבר טוב היו אבותינו נוהגים כן, ומכיון שמעולם לא נהגו ולא נזכר בשום ספר, ברור שיש טעם לזה ואפילו ברוך שפטרני אין מברכין על הבת".

ובשם ה'פרי מגדים', מביא את הטעם שאין מברכין "ברוך שפטרני", מפני שהבת נותרת בבית אביה, והוא אחראי לנדריה.

הרב נאה מסביר כיצד החלו חגיגות הבת מצוה:

"שמעתי שהמנהג הזה צמח על רקע מנות המגדנות והסוכריות, שהממשלה נותנת [בימי הצנע שהיו נהוגים אז] לחגיגות, ומרצונם שלא לוותר על המנות נתפשט המנהג לחגיגות בת מצוה".

הרב נאה מציג פתרון למתנות הממשלה, ולרצון לחגוג את הבת מצוה:

"ואילו משום הא, הרי אפשר לקיים שתיהן, לקבל המנות ולסדר חגיגה בתוך כתלי בית הספר, שהאמא והקרובות יחלקו שמה המגדנות ויבלו שם באוירה של שמחה (וכבר עושים כן בכל יום הולדת), חגיגה כזו אינה חורגת מהצניעות הישראלית, אבל לעשות טקס בת מצוה בחיקוי לבר מצוה גובל עם כיעור, ובפרט ביום שנתחייבה במצוות שלה, שצריכים ללמדה דכל כבודה בת מלך פנימה ולא למסיבות מעורבות, ודבר זה חובה על הרבנים לדרוש להסביר ולמחות נגד המנהג החדש, בטרם שישתרש ויהיה קשה לשרש אחריו".

הרב נאה מתריע ותובע מכל אחד ואחת לא להשתתף בחגיגות בת מצוה כאלו שהן חיקוי לבר מצוה:

"וכל ירא ה' לא יענה להזמנה כזו, לא ישתתף ולא יקח כל חלק בחגיגות כאלה, המוסוות באיצטלא של אהבת תורה וחינוך למצוות, ובעצם הן נגד מוסר התורה, ודי לנו להיות כאבותינו לא להוסיף ולא לגרוע". (מאמר זה מצוטט בספרו קצות השולחן חלק ט' ס"ק א' ולפניו ביאור בנושא בת מצוה).

בשנים הבאות היה הדבר לפולמוס רבני, האם להתיר לערוך בת מצוה ברוב פאר, או בבית הכנסת. מעניין לציין כי הרבי מליובאוויטש, פסק אף הוא כי אין לחגוג בת מצוה ברוב פאר ועם מוזמנים רבים (ראה שערי הלכה ומנהג או"ח חלק ב' עמוד שי"א).